

**Додаток до листа Національного агентства
із забезпечення якості вищої освіти
від _____ № _____**

Економічне обґрунтування вартості процедури акредитації освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти

I. У Положенні про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, Національне агентство пропонує викласти пункт 2 Розділу VI «Фінансування акредитації» таким чином:

2. Плата за проведення акредитації у встановленому законодавством порядку зараховується на рахунок Національного агентства у сумі (розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб в розрахунку на місяць, встановленого згідно з законодавством з першого числа місяця, в якому, відповідно до графіка подання заяв, зареєстрована заява про проведення акредитації):

1) у разі акредитації однієї освітньої програм – 24;

2) у разі акредитації міждисциплінарної освітньої програми, що реалізовується за спеціальностями, що належать до різних галузей знань, або одночасної акредитації двох освітніх програм – 41;

3) у разі одночасної акредитації трьох освітніх програм – 54.

...

З 1 січня 2021 році прожитковий мінімум для працездатних осіб встановлено на рівні 2270 грн. (з 1 липня – 2379 грн.; з 1 грудня 2481 грн.). Відповідно, вартість акредитаційної процедури відповідно до вищенаведеної редакції складатиме:

- 1) однієї ОП – **54,480 грн.** (з 01.07.2021 – 57,096 грн.; з 01.12.2021 – 59,544 грн.)
- 2) одночасної акредитації двох ОП за однією спеціальністю – 93,070 грн. (з 01.07.2021 – 97,539 грн.; з 01.12.2021 – 101,721 грн.)
- 3) одночасної акредитації трьох ОП за однією спеціальністю – 122,580 грн. (з 01.07.2021 – 128,466 грн.; 01.12.2021 – 133,974 грн.)

У запропонованих Національним агентством змінах до Положення про акредитацію передбачено, що вартість акредитаційної процедури в разі її проведення у дистанційному форматі буде меншою на 10%. Відповідно, в разі

проведення акредитаційної експертизи у дистанційному форматі з використанням технічних засобів відеозв'язку (без виїзду експертів до закладу вищої освіти чи наукової установи), вартість складатиме:

- 1) однієї ОП – **49,032 грн.** (з 01.07.2021 – 51,386 грн.; з 01.12.2021 – 53,590 грн.)
- 2) одночасної акредитації двох ОП за однією спеціальністю – 83,763 грн. (з 01.07.2021 – 87,785 грн.; з 01.12.2021 – 91,549 грн.)
- 3) одночасної акредитації трьох ОП за однією спеціальністю – 110,322 грн. (з 01.07.2021 – 115,619 грн.; 01.12.2021 – 120,577 грн.)

II. У наступному пункті Розділу VI «Фінансування акредитації» Положення про акредитацію запропоновано такий порядок фінансування витрат з проведення процедури акредитації, а саме:

3. Оплата послуг експертів за проведення ними акредитаційної експертизи однієї освітньої програми здійснюється відповідно до договорів цивільно-правового характеру, укладених Національним агентством до початку акредитації з кожним експертом, залученим до проведення відповідної акредитаційної експертизи, на підставі акта приймання-передачі наданих експертом послуг і становить (розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб в розрахунку на місяць, встановленого згідно з законодавством з першого числа місяця, у якому відповідно до графіка подання заяв зареєстрована заява про проведення акредитації):

1) керівника експертної групи:

у разі акредитації однієї освітньої програм – 5;

у разі акредитації міждисциплінарної освітньої програми, що реалізовується за спеціальностями, які належать до різних галузей знань, або одночасної акредитації двох чи трьох освітніх програм – 6;

2) члена експертної групи:

у разі акредитації однієї освітньої програм – 4,5;

у разі акредитації міждисциплінарної освітньої програми, що реалізовується за спеціальностями, які належать до різних галузей знань, або одночасної акредитації двох чи трьох освітніх програм – 5,5.

Оплата послуг членів ГЕР, пов'язаних із розглядом ГЕР однієї акредитаційної справи, здійснюється у межах 1,5 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб в розрахунку на місяць, встановленого згідно з законодавством з першого числа місяця, у якому відповідно до графіка подання заяв зареєстрована заява про проведення акредитації, на кожну освітню програму.

Залишок коштів на рахунках спеціального фонду, у тому числі на кінець бюджетного періоду, отриманих Національним агентством як плата за послуги з проведення акредитації певної освітньої програми, після проведення розрахунків з експертами та членами ГЕР, у встановленому законодавством порядку використовується для здійснення Національним агентством інших витрат, пов'язаних з виконанням Національним агентством статутних повноважень згідно з його основною діяльністю.

...

Таким чином, оплата роботи керівника експертної групи на сьогодні становитиме **11,350.00** грн. до оподаткування (5 прожиткових мінімумів для працездатних осіб станом на 1 січня 2021 року – далі ПМ), а члена експертної групи, відповідно, становитиме **10,328.50** грн. (4,5 ПМ).

У разі одночасного проведення акредитаційних процедур щодо двох або трьох освітніх програм з однієї спеціальності (у випадку третього рівня вищої освіти – з однієї галузі), сума оплати послуг експертам і керівникові експертної групи збільшується до рівня 6 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, і 5,5 прожиткових мінімумів для працездатних осіб відповідно. Це обумовлене значним збільшенням обсягу робіт і часових витрат, пов'язаних з аналізом кількох освітніх програм одночасно, а також із написанням окремих звітів експертних груп по кожній із освітніх програм, за якими здійснюється акредитаційна експертиза. У випадку одночасного проведення двох або трьох акредитаційних експертиз освітніх програм згідно пропозицій оплата роботи керівника експертної групи становитиме **13,620.00** грн. до оподаткування (2270 x 6), а члена експертної групи, відповідно, - **12,485.00** грн. (2270 x 5,5).

Варто зазначити, що вказані суми не включають єдиного соціального внеску, який має бути сплачений Національним агентством. Відповідні розрахунки надано у таблицях 1-3:

Таблиця 1

Проект

**Складові витрат на проведення акредитаційної експертизи
(одна програма)**

1. Оплата експертної групі за послуги з проведення акредитаційної експертизи						
	К-сть осіб	Розмір ПМ	% ПМ	Сума оплати експертам (до опод.)	Сума ЄСВ	Разом
Керівник експертної групи	1	2270	500	11 350,00	2 497,00	13 847,00
Члени експертної групи	2	2270	450	20 430,00	4 494,60	24 924,60
Всього за розділом						38 771,60

2. Винагорода членам галузевої експертної ради

	Розмір ПМ	% ПМ	Сума оплати членам ГЕР (до оподат.)	Сума ЄСВ	Разом
Винагорода ГЕР	2270	150	3 405,00	749,10	4 154,10

Вартість акредитації однієї освітньої програми

	Розмір ПМ	Коефіцієнт	Сума
У разі виїзної експертизи	2 270,00	24	54 480,00
У разі дистанційної експертизи			49 032,00

Довідково:

Винагорода членам експертної групи **після оподаткування** складе:

Керівник експертної групи

9 136,75

Із цієї суми експерти оплачують витрати на транспорт і проживання самостійно	Член експертної групи	8 223,08
У разі дистанційної експертизи - винагорода членам експертної групи зменшується на 15%, що після оподаткування складе:	Керівник експертної групи	7 766,24
	Член експертної групи	6 989,61
Винагорода членам галузевої експертної ради після оподаткування складе	(на всіх членів)	2 741,03

Таблиця 2

Проект

Складові витрат на проведення двох акредитаційних експертиз в межах однієї спеціальності (бакалаврська програма або магістерська програма) або в межах однієї галузі (PhD)

Експертна група: голова 1 експерти 3

1. Винагорода експертної групи за послуги з проведення акредитаційної експертизи

	К-сть осіб	Розмір ПМ	% ПМ	Сума оплати експертам (до оподат.)	Сума ЄСВ	Разом
Керівник експертної групи	1	2270	600	13 620,00	2 996,40	16 616,40
Члени експертної групи	3	2270	550	37 455,00	8 240,10	45 695,10
Всього за розділом						62 311,50

2. Винагорода членам ГЕР

	К-сть ОП	Розмір ПМ	% ПМ	Сума оплати членам ГЕР (до оподат.)	Сума ЄСВ	Разом
Винагорода ГЕР	2	2270	150	6 810,00	1 498,20	8 308,20

Вартість за акредитацію двох освітніх програм одночасно:

	Розмір ПМ	Коефіцієнт	Сума
У разі виїзної експертизи	2 270,00	41	93 070,00
У разі дистанційної експертизи			83 763,00

Довідково:

Винагорода членам експертної групи після оподаткування складе:	Керівник експертної групи	10 964,10
Із цієї суми експерти оплачують витрати на транспорт і проживання самостійно	Член експертної групи	10 050,43
Винагорода членам галузевої експертної ради після оподаткування складе:	(на всіх членів за кожную справу)	2 741,03
	(на всіх членів за 2 справи)	5 482,06

Таблиця 3

Проект

**Складові витрат на проведення трьох акредитаційних експертиз в
межах однієї спеціальності (бакалаврська програма або магістерська програма) або в
межах однієї галузі (PhD)**

Експертна група: голова **1** експерти **4**

1. Винагорода експертної групи за послуги з проведення акредитаційної експертизи

	К-сть осіб	Розмір ПМ	% ПМ	Сума оплати експертам (до оподат.)	Сума ЄСВ	Разом
Керівник експертної групи	1	2270	600	13 620,00	2 996,40	16 616,40
Члени експертної групи	4	2270	550	49 940,00	10 986,80	60 926,80
Всього за розділом						77 543,20

2. Винагорода членам ГЕР

	К-сть ОП	Розмір ПМ	% ПМ	Сума оплати членам ГЕР (до оподат.)	Сума ЄСВ	Разом
Винагорода ГЕР	3	2270	150	10 215,00	2 247,30	12 462,30

Вартість акредитації трьох освітніх програм одночасно

	Розмір ПМ	Коефіцієнт	Сума
У разі виїзної експертизи	2 270,00	54	122 580,00
У разі дистанційної експертизи			110 322,00

Довідково:

Винагорода членам експертної групи **після** Керівник експертної групи **10 964,10**
оподаткування складе:

Із цієї суми експерти оплачують витрати на Член експертної групи **10 050,43**
транспорт і проживання самостійно

Винагорода членам галузевої експертної ради після оподаткування складе:	(На всіх членів за кожную справу)	2 741,03
	(На всіх членів за 3 справи)	8 223,09

У таблиці 4 узагальнено часові витрати експерта і керівника експертної групи при проведенні акредитаційної процедури однієї освітньої програми. Дані базуються на аналізі реальних часових витрат експертів з акредитацій під час проведених у 2020 році акредитаційних експертиз.

Таблиця 4

Узагальненні часові витрати експертів для проведення акредитаційної експертизи

Види робіт	Кількість годин	
	Голова	Член ЕГ
Координаційна зустріч для планування роботи ЕГ	0,5	0,5
Координація роботи групи (розподіл обов'язків, організація простору для спільної роботи, комунікація з гарантом, у т.ч. погодження програми візиту із ЗВО, моніторинг якості роботи членів ЕГ)	3	-
Вивчення відомостей про самооцінювання ЗВО (освітньої програми, навчальних планів, звірка ПРН із стандартом, ознайомлення з відгуками стейкхолдерів, аналіз робочих програм навчальних дисциплін, силабусів тощо)	16	16
Вивчення зовнішніх джерел, на які посилається ЗВО у відомостях про самооцінювання: сайт ЗВО, студентські опитування, внутрішні нормативні документи ЗВО та ін.	8	8
Підготовча зустріч ЕГ (аналіз вивчених документів, планування зустрічей під час акредитаційного візиту та ін.)	2	2
Формування переліку додаткових запитів	1	1
Вивчення додатково наданих документів	4	4
Укладання програми візиту до ЗВО	1	1
Підсумкова зустріч ЕГ з обговорення проекту звіту	4	4

Підготовка та написання первинного проекту звіту експертної групи (у т.ч. погодження оцінок і текстів з іншими членами ЕГ)	12	12
Фіналізація звіту ЕГ враховуючи відгуки відділу акредитації секретаріату та відгуку ЗВО	6	6
Завантаження звіту у систему НА	1	-
Накладання КЕП	0,5	0,5
Разом за підготовку та звіт (без візиту)	59	55
Візит (2 дні у ЗВО)	16	12
Разом	75 годин	67 годин

Відповідно до Додатку 5 до Постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. N 1298 (із змінами та доповненнями), ставка погодинної оплати праці кандидата наук або доцента за проведення навчальних занять для студентів вищих навчальних закладів III та IV рівня акредитації, або особі без наукового ступеня, за проведення занять для аспірантів, слухачів курсів, які займають посади, що відповідають освітньо-кваліфікаційному рівню спеціаліста, магістра, становить 5,7% від окладу (ставки) працівника I тарифного розряду, що станом на 1 січня 2021 року становить 2670 грн. Таким чином, відповідна погодинна ставка дорівнює 152,19 грн.

Відповідно до зазначених узагальнених часових витрат експертів для проведення акредитаційної експертизи, економічно обґрунтована вартість робіт експерта становить 10,196.73 грн. (152,19 X 67 годин), а керівника експертної групи – 11,414.25 грн. (152,19 X 75 годин). Слід зауважити, що ці суми не включають витрат на відрядження експертів до закладу вищої освіти. Якщо витрати на відрядження будуть включені до загальної суми, яку буде виплачено експертам, то економічно обґрунтовану вартість послуг експерта за акредитаційну експертизу однієї освітньої програми слід встановити на рівні 12,314.84 грн, а керівника відповідної експертної групи на рівні 13,532.36 грн. – отже, фактично більше, ніж у запропонованому Національним агентством розрахунку.

Варто зауважити, що в 2019-2020 рр. – до початку карантинних обмежень – експерти Національного агентства здійснювали виїзні експертизи. За ці відрядження було відшкодовано 383 особам витрати на відрядження на загальну суму 811,235.55 грн., що в середньому склало 2118.11 грн. на одного експерта.

Національне агентство пропонує включити ці витрати в суму оплати послуг експерта з метою оптимізації адміністративного супроводу та вартості процедури акредитації.

У Положенні про акредитацію освітніх програм, таким чином, має бути встановлено наступне.

5. У разі проведення акредитаційної експертизи у дистанційному режимі плата за послуги:

1) Національного агентства, передбачена пунктом 2 цього розділу, зменшується на 10 відсотків;

2) керівника та членів експертної групи, передбачена пунктом 3 цього розділу, зменшується на 15 відсотків.

...

Таким чином, вартість послуг експерта, який проводить акредитаційну експертизу однієї освітньої програми в дистанційному форматі, пропонується встановити на рівні 8682,75 грн., а керівникові відповідної експертної групи, що проводить експертизу в дистанційному форматі, - на рівні 9647,50 грн. Як видно з попереднього аналізу, обидві суми є економічно обґрунтованими.

Оплата роботи членів ГЕР запропонована в сумі 150% прожиткового мінімуму для працездатних осіб, що станом на 1 січня 2021 року дорівнює 3405 грн. (до оподаткування; сума не включає ЄСВ).

Національним агентством сформовано 30 ГЕР в складі, відповідно до законодавства, 9-15 членів в залежності від галузі (в середньому 12 осіб). Аналіз роботи ГЕР впродовж 2019-2020 років показує, що в середньому члени ГЕР обговорюють кожну справу 2 години. Також доповідач детально знайомиться з призначеною йому справою і готує експертний висновок, на що витрачає не менше 4 годин. Голова ГЕР витрачає додаткових 2 години для організації засідання та підготовку його матеріалів, а кожен член ГЕР

додатково витрачає в середньому 1 годину для ознайомлення з матеріалами справи (якщо не є доповідачем), з експертним висновком та для його редагування. У таблиці 5 узагальнено часові витрати на розгляд акредитаційних справ в GER:

Таблиця 5

	Голова GER	Члени GER (12 осіб)	Разом
Підготовка експертного висновку		4 год – доповідач 1 год – 11 членів GER	15 годин
Організація засідання	2 години		2 години
Засідання GER		2 год – 12 членів GER	24 години
		Разом:	41 година

Відповідно до Додатку 5 до Постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 (зі змінами та доповненнями), ставка погодинної оплати праці кандидата наук або доцента, за проведення навчальних занять для студентів вищих навчальних закладів III та IV рівня акредитації або особі без наукового ступеня, за проведення занять для аспірантів, слухачів курсів, які займають посади, що відповідають освітньо-кваліфікаційному рівню спеціаліста, магістра становить 5,7% від окладу (ставки) працівника I тарифного розряду, що станом на 1 січня 2021 року становить 152,19 грн.

Таким чином, відповідно до зазначених узагальнених часових витрат членів GER під час акредитаційної процедури, економічно обгрунтована вартість послуг членів GER становить 6,526.79 грн. (152,19 X 41 годину). Ця сума перевищує суму, закладену в кошторис витрат.

Різниця між закладеною в кошторисі сумою і фактичними витратами Національного агентства в частині оплати послуг GER компенсуються за рахунок витрат організаційного характеру. Як видно з фінансової звітності з діяльності, представленого у Річному звіті Національного агентства (стор. 191-199), впродовж 2020 року членам Галузевих експертних рад здійснювалися доплати з коштів, отриманих за послуги організаційного характеру.